

Uffe Ellemann-Jensens tale ved Venstres landsmøde

Taler

Uffe Ellemann-Jensen
Partiformand for
Socialdemokratiet

Dato

26. september 1993

Sted

Herning

- 1 Flere og flere synes, det er dejligt at være liberal. Det er ikke kun i Danmark, vi oplever det. Det er en tendens i tiden, over hele Europa, at man foretrækker liberale løsninger. Europa har frigjort sig fra de kvælende socialistiske regeringer, som truede freden og stabiliteten, og som fratog det enkelte menneske dets
- 5 frihed. Det har givet os flere historisk mulighed for at skabe et helt og fredeligt Europa. Men der skal ydes en stor indsats, for at denne mangeårige drøm kan blive til virkelighed. Der vil blive stillet store krav til de rige og privilegerede lande - også til Danmark. Og vore egne muligheder for at løse særlige danske problemer vil afhænge af, om vi formår at leve op til den nye tids - og det nye
- 10 Europas - udfordringer.

- Efter de jublende år, hvor friheden bredte sig i Europa, hvor Jerntæppet blev gennembrudt og muren faldt, har vi nu fået hverdagen. Vi møder
- 15 vanskelighederne med at få demokrati og markedsøkonomi gjort til virkelighed, når man skal skabe nye og frie samfund. Vi ser igen nationalismens grimme sider. Vi har igen krig i Europa. Vi får dagligt beretninger bragt ind i vore hjem om den nød og elendighed, som følger med krigen. Og vi mindes om, hvor hurtigt den kan brede sig - endda til nære naboer. Og så ser vi magtesløsheden hos os selv. For det europæiske fællesskab har jo ikke magtet at løse den nye tids
- 20 problemer på tilfredsstillende vis. Vi ser desuden, hvorledes vores eget samarbejde i denne tid udsættes for opløsningstendenser, som ikke kunne komme på noget dårligere tidspunkt. Vi står overfor en svær tid. Med store problemer i Verden omkring os, som vi må forholde os til, fordi vi berøres direkte al dem. Og med store hjemlige problemer, som dels skyldes påvirkninger
- 25 udefra, og dels skyldes vore egne handlinger. I den situation er der brug for at holde hovedet koldt. Der er ikke behov for tomme udsagn om, at det hele nok går. Der er brug for et lederskab, som hygger på klare holdninger til tidens problemer, og på en klar vilje til at lægge den rigtige kurs - og holde den. Der er

30 brug for et parti som Venstre. Der er tre store og tunge internationale
problemerkredse, som er afgørende for de næste mange års udvikling:
Reformvanskelighederne i Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen - krigen i
det tidligere Jugoslavien - og krisen i det europæiske fællesskab. Vi har fået et
helt nyt Europa-kort i de sidste tre år. Det sovjetiske imperium er gået i
35 opløsning. Der er opstået mange nye stater. Tyskland er forenet. Og når vi i dag
i vores del af Europa - som i det sidste halve århundrede har nydt godt af frihed,
fred og velstand - spørger os selv, om vi har gjort nok for at få det bedst mulige
ud af alle disse nye muligheder, så må svaret blive et beskæmmende: Nej. Der er
holdt højtidelige taler, der er udstedt enorme løfter om økonomisk bistand -
40 men der er i alle disse lande en voksende bitter følelse af, at vi lod dem i stikken,
da festen var ovre. Hvordan skal de dog tro, at demokrati og markedsøkonomi
er vejen til en bedre tilværelse, hvis den nye personlige frihed ledsages af
arbejdsløshed, nød, utryghed. Troen på reformerne er begyndt at sprække.
Usikkerheden breder sig. Se på disse dages magtkamp i Rusland mellem
45 reformtiUængere og modstandere. Se sidste uges valg i Polen, hvor en
desillusioneret vælgerskare vendte sig til det kendte - de forhenværende
kommunister. Det er en usikker Verden vi lever i. Vi bliver mindet om det hver
dag. De nye demokratier ser hen til os og vores samfundsopbygning som idealer,
de ønsker at efterligne. De vil have den samme frihed, den samme velstand, den
50 samme tryghed som vi har fået - fordi vi var så heldige at bo nogle snese
kilometer længere mod vest end de gjorde, da grænsen imellem frihed og ufrihed
blev trukket for små 50 år siden. Den grænse, som de nu selv har brudt ned. Vi
har opmuntret dem til at frigøre sig. Derfor vil historiens dom blive knusende
hård over de rige vesteuropæiske lande, hvis vi af bekvemmelighed og frygt
55 holder os tilbage fra at yde vort bedste for at støtte de politiske og økonomiske
reformer i øst. Og vi kan meget vel risikere, at omkostningerne ved at det går
galt, bliver meget højere end omkostningerne ville have været ved at støtte
reformerne. For hvis reformerne bryder sammen, risikerer vi en tilbagevenden
til totalitære regimer. Og det vil skabe helt nye trusler mod sikkerheden og
60 stabiliteten i Europa. Venstres holdning er klar: Vi ønsker at Danmark skal være
med til at bringe de nye demokratier i Øst- og centraleuropa med ind i vores
Europa - for deres skyld, og for vor egen. Der er behov for at give disse lande klar
besked om, at de skal være velkomne som medlemmer af EF. Og vi skal være
villige til at lukke vore markeder op for deres produkter, selv om det fører til
65 store problemer på følsomme områder, hvor vi i forvejen har stor arbejdsløshed
– områder som tekstiler, stål og fødevarer. Det er på disse områder, de nye
demokratier kan tilbyde noget. Hvis vi lukker dem ude, fordi vi frygter deres

konkurrence, kvæler vi deres muligheder for at etablere duelige
70 markedsøkonomier. Det er ikke omkostningsfrit for os. Vi ser allerede i
Danmark, hvordan der flytter arbejdspladser østpå. Spørg bare syerskerne her i
Herning. Eller spørg bæravlerne på Fyn. Vi kan finde mange, som har oplevet, at
de har tabt arbejdspladser eller markeder til de nye demokratier. Vi må gøre
hvad vi kan, for at enkelte grupper ikke kommer til at bære denne byrde alene.
75 Men vi må ikke lade os forlede til at lukke vore grænser for den nye
konkurrence. Så svigter vi drømmen om Det nye Europa. Krigen i det tidligere
Jugoslavien er en uhyggelig påmindelse om, hvor galt det kan gå, hvis det får lov
til at køre skævt. Og vi risikerer, at det ikke bliver et enkeltstående eksempel. Der
findes talrige andre etniske og nationale konflikter rundt om i Europa, som
80 hurtigt kan eksplodere i krig. Nogle steder er det allerede sket. Derfor er det så
forfærdeligt, at resten af Europa - og det vil først og fremmest sige EF - ikke har
haft viljen til en stærkere indsats i det tidligere Jugoslavien.

Vi er nu havnet i den farligst tænkelige situation. De kræfter, som har brugt vold
85 og terror for at vinde land, bliver belønnet med at få lov til at beholde deres
erobringer. Det er et farligt signal at sende til andre kræfter i det nye og
sprængfarlige Europa, som har ambitioner i den retning. Der er den politiske
vilje til at stå sammen om en fælles indsats, som har svigtet i EF. Men som
danskere må vi påtage os vor del af skylden for, at EF er så svag på dette område
90 For et flertal i det danske Folketing har bestandig været med til at blokere for et
stærkere EF-samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Vi danskere må
nu gøre vort til, at mulighederne for et fredeligt Europa ikke tabes på gulvet.
Venstre ønsker, at Danmark støtter et stærkere europæisk samarbejde om
udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og forsvarspolitik. Det er områder indenfor
95 det europæiske samarbejde, hvor Danmark har taget forbehold. Det var prisen
for det, som blev kaldt "det nationale kompromis". Venstre gik med i dette
kompromis. Og vi vil naturligvis respektere de aftaler, som er indgået. Men vi
sagde også klart - i god tid inden folkeafstemningen om EF-Unionen den 18.
maj - at vi vil arbejde for at Danmark ophæver sine forbehold. Månederne siden
100 da har gjort det klart, at vi havde ret. For netop de områder, hvor Danmark har
taget forbehold, er områder hvor et stærkere europæisk samarbejde bliver stadig
mere nødvendigt. Det gælder samarbejdet om udenrigs-, sikkerheds- og
forsvarspolitikken. Og det gælder valutapolitikken. Vi må regne med, at en
række af vore EF-partnere i de kommende måneder vil presse på for, at vi
105 begynder at diskutere, hvordan vi kan komme bort fra den aktuelle lammelse i
det europæiske samarbejde. Det er sandsynligt, at en gruppe lande vil søge

tilbage mod det tætte valutasamarbejde, som midlertidigt blev sat ud af kraft i sommer. Og her bør Danmark være med. Det er også sandsynligt, at der vil blive indledt drøftelser om indretningen af fremtidens europæiske institutioner. Her skal vi også være med. For når vi ønsker en udvidelse af medlemskredsen i Den europæiske Union – først med de andre nordiske lande, og siden med de Central- og østeuropæiske lande - så må vi også erkende, at der bliver behov for ændringer i den måde, samarbejdet foregår på. En Europæisk Union med 20 eller flere medlemmer kan ganske enkelt ikke fungere efter de samme regler som det nuværende EF med 12 lande. Og den diskussion kan ikke vente til det næste århundrede. Det er nu, beslutningerne vil blive taget. Her må Danmark sammen med andre være med til at sikre, at der bevares en rimelig balance mellem små og store lande. Tanker om, at små lande f.eks. ikke skal være med i Kommissionen, eller skal have deres deltagelse andre steder beskåret, må vi afvise. Men vi må samtidig være realistiske og erkende, at når der kommer flere medlemmer, så bliver der også mindre indflydelse til den enkelte. Og vi må i egen interesse være med til at sikre en sådan fordeling af indflydelsen, at de store lande fortsat synes det er værd at deltage i Fællesskabet. Det ville være en ulykke for de små lande, hvis de store lande bryder ud, og begynder at træffe beslutninger i deres egne cirkler. Der er altså ganske store udfordringer foran os i EF-politikken i den kommende tid, Det tør regeringen ikke erkende. De stikker hovedet i busken, og mumler besværgende, at alting bare skal blive som det er. Sådan kan man ikke varetage danske interesser. Venstre ønsker en aktiv dansk Europa-debat. Danmark må ikke en gang til blive overhalet af udviklingen. Det var lige ved at gå galt sidste gang. Men vi blev reddet på målstregen - og blev i EF. Hvad med næste gang? Vi må begynde at forberede os allerede nu. For der kommer en "næste gang", formentlig om få år, hvor danskerne igen skal tage stilling til, om vi vil være med, eller om vi ikke vil være med. Vi skal tage ved lære af erfaringerne fra 1992. Vi skal tage fat på de problemer, der vitterligt er i måden det europæiske samarbejde fungerer på. Vi skal sikre, at de smukke målsætninger om større nærhed og åbenhed bliver gjort til virkelighed, at den demokratiske kontrol med de europæiske institutioner bliver styrket - alt det, vi talte så meget om for kun få måneder siden, og som ikke må gå i glemmebogen indtil vi pludselig igen skal tage stilling. For så risikerer vi endnu en grim overraskelse. Og så er det måske umuligt at omgøre den. Derfor er næste års valg til Europaparlamentet så vigtigt. I Venstre har vi altid prioriteret arbejdet i Europaparlamentet meget højt. Og vi vil lægge mange kræfter i at forstærke Venstres repræsentation i Europaparlamentet. Jeg ser frem til, at vi mødes til vores EF-landsmøde i februar for der at sammensætte Venstres kandidatliste og

for at vedtage vores EF-valgprogram.

150 Det er uhyre vigtigt, at alle de politiske partier påtager sig at gøre en indsats for
at skabe forståelse for, hvor nødvendigt det er med et tættere europæisk
samarbejde. Man skal ikke tro, at opgaven blev løst med folkeafstemningen den
18. maj. Endnu et vigtigt internationalt problem skal trækkes frem. Det er de
forhandlinger, som har været ført i snart mange år om sikring af den frie
internationale handel - GATT-forhandlingerne. Det er forhandlinger, som igen
155 trues med blokering af kortsigtede nationale interesser. Jeg ved, at mange også i
Danmark ser med bekymring på de konsekvenser, en GATT-aftale vil få for
specielt landbrugserhvervet. Og det er naturligvis ikke ligegyldigt, hvordan man
gennemfører den afvikling af støtteordninger m.v., som hører med i en aftale.
Men det er af helt afgørende og overordnet betydning at der kommer en
160 GATT-aftale. Lad mig minde om, at det var protektionismens svøbe som skabte
grundlaget for to verdenskrige.

En fri verdenshandel er forudsætningen for den økonomiske og sociale
fremgang, som er nødvendig, hvis Verden skal komme bare nogenlunde
165 fredeligt gennem de kommende års store udfordringer. Jeg har valgt at lægge
disse udenrigspolitiske spørgsmål allerførst i mit oplæg til politisk debat her på
Venstres landsmøde, fordi jeg er overbevist om, at det er påvirkninger derfra
som bliver helt afgørende for vore egne muligheder i de kommende år. Derfor er
det så vigtigt, at vi forstår hvad der sker, så vi kan indrette os bedst muligt
170 derefter - og at vi udnytter alle muligheder for at gøre vores indflydelse
gældende. I de ti år, Venstre sad med regeringsansvar, var vi med til at skabe en
grundlæggende ændring i dansk udenrigspolitik. I mange år var dansk præget af
det, man kunne kalde "arven fra P. Munch og Scavenius". Den kan kort
beskrives som "passiv tilpasning". I årene efter Den anden Verdenskrig forlod vi
175 den passive tilpasnings linie, blev medlem af FN, NATO og siden EF - blev
aktiv deltager i international politik. Men vi var alligevel hæmmet af en
mærkelig, men desværre udbredt, uvilje til at tage et reelt medansvar, fuldt og
helt. Det kom til klar udfoldelse i den ulyksalige "fodnote-periode". Vi forlod
denne linie. Tog et medansvar. Deltog aktivt i gennemførelsen af de
180 anstrengelser, som blev gjort for at skabe en ny verdensorden. I starten
beskedent, men efterhånden ret så omfattende, vores størrelse taget i
betragtning.

Denne linie må ikke brydes. Tag som et aktuelt eksempel de mange udsendte fra

det danske forsvar, politi, civilforsvar og andre, som gør tjeneste i det tidligere Jugoslavien. Vi kan være stolte over deres indsats. De er sat på en svær opgave. Og farlig. Men de håndterer den på en måde, som skaber respekt. Og der er grund til at glæde sig over, at der i dag i Folketinget er meget bred enighed om, at Danmark kan og bør yde sit aktive bidrag til international fred og sikkerhed. Vi er ikke længere "puslinglandet, der hygger sig i smug". Det er en afgørende forudsætning for, at vi i bred enighed kan møde de problemer og de muligheder, som kommer til os udefra. Men hvordan skal vi så indrette den hjemlige politik, så vi bedst muligt kan møde de kommende års udfordringer. Arbejdsløsheden er et af de helt store problemer i det danske samfund. Og her er det fortvivlende at se, hvordan utvivlsomt gode viljer til at gøre noget, i stedet fastlåser de strukturer i samfundet, som fører til ledighed. Det er fortvivlende, fordi et åbent og demokratisk samfund ikke kan holde til at have så mange ledige, især i de yngre aldersgrupper. Det kan fjerne mange menneskers fornemmelse af at være en del af et samfund, og kan derfor føre til samfundets opløsning i afmagt og opgivenhed, vold, narkotikamisbrug...

Rødkløverregeringen har gjort det til laksnusprøven for sin duelighed, om man når at få knækket arbejdslededskurven inden næste valg. Og man har udstukket en politik under navnet "fly kurs" for at nå målet. Jeg tror ikke det lykkes. Kursen er gal. Nu vil jeg nok få regeringens økonomiske ministre på nakken, for de har opbygget en argumentation, som går på, at det nærmest er landsskadelig virksomhed at sætte spørgsmålstejn ved regeringens økonomiske politik - for drager man den i tvivl, risikerer man at skabe så meget mismod i befolkningen, at der bliver tale om selvopfyldende profetier. Det er en meget smart argumentation. På den måde prøver man på forhånd at give andre ansvaret for, at det går galt. Men jeg tillader mig alligevel at sætte en række spørgsmålstejn ved virkningerne af at følge den "nye kurs".

Jeg tror, man den nye kurs fører ind i et farligt minefelt: Udgifterne vil eksplodere, indtægterne vil udeblive - og arbejdsløshedskurven vil ikke knække, i hvert fald ikke den vej, vi alle ønsker. Det er ikke særlig rart at skulle tegne et så trist billede af udsigterne for dansk økonomi. For mulighederne for at opnå en sund økonomisk udvikling har faktisk været ganske fordelagtige.

Da Rødkløverregeringen trådte til, overtog den ansvaret for en af Europas stærkeste økonomier. Efter tiåret med borgerligt-liberale regeringer var dansk økonomi på langt de fleste områder grundlæggende sund. Inflationen var i

225 bund. Der var et massivt overskud på betalingsbalancen og renten var faldet
markant. Faktisk stod dansk økonomi ved indgangen til 1993 ved starten af et
økonomisk opsving, som desværre blev holdt tilbage af usikkerheden om
Danmarks tilknytning til EF efter nej'et ved folkeafstemningen i sommeren
230 blevet videreført, er der ikke nogen tvivl om, at dansk økonomi stille og roligt
havde bevæget sig ind i en stabil vækstperiode. Ikke mindst efter
folkeafstemningen den 18. maj i år.

Alene det rentefald, der var fremkaldt under KV-regeringen, ville betyde en
235 mærkbar stigning i det private forbrug og erhvervsinvesteringerne. Nu oplever
vi i stedet, at Rødkløverregeringen har skabt slør og usikkerhed omkring den
økonomiske udvikling. Samtidig har regeringen grebet ind i den økonomiske
udvikling på en måde der risikerer at sætte den økonomiske stabilitet over styr.
Vi måtte i denne sommer konstatere, at kursændringen i den økonomiske
240 politik var medvirkende til, at den danske krone måtte opgive at fastholde sin
tilknytning til de stærkeste europæiske valutaer. Kronen burde have ligget lunt i
læ, da valutastormene rasede. Men den korn i søgelyset, fordi alle i de
internationale finanscentre havde vanskeligt ved at tro på de flotte målsætninger
i "Ny Kurs" om vældige vækstrater i dansk økonomi. Rødkløverregeringen må
245 leve med en mistanke om, at det kunne passe den meget godt, at der skete en vis
nedskrivning af den danske krone. Det kunne på kort sigt sætte ekstra gang i
dansk økonomi - og man kunne trøste sig med, at skadevirkningerne i form af
højere inflation og rente jo først ville vise sig efter næste valg. Men virkeligheden
i de danske virksomheder er, at deres vilkår er blevet vanskeligere. Hundreder af
250 virksomheder har ikke behøvet bekymre sig om valutakursudsving i de ti år,
fastkurspolitikken holdt. Nu må virksomhederne enten ofre store resurser på at
sikre sig mod valutakursrisiko, eller også må virksomhederne leve med en
usikkerhed om deres fremtidige betalinger i forhold til udlandet, som de ikke
har kendt gennem en lang årrække. Derfor ønsker Venstre, at Danmark hurtigst
255 muligt igen indtræder i et fast kurssamarbejde med vore nærmeste EF-partnere.
Da Rødkløverregeringen trådte til, tegnede der sig en moderat og forsvarlig
udvikling i det private forbrug. Men for regeringen har det været meget
magtpåliggende at forcere denne udvikling mest muligt, fordi Rødkløveret
håber, at der på den måde kan skabes en kortvarig fremgang i beskæftigelsen, der
260 kan styrke Socialdemokratiets muligheder for fremgang ved næste
folketingsvalg. Men den helt oplagte risiko ved et umådeholdent forbrugsorgie
vil jo være, at Folketinget meget snart vil være nødsaget til at gennemføre en

række gammeldags forbrugsbegrænsende indgreb for at beskytte
265 betalingsbalancen og kronekursen og for at bekæmpe en hastigt stigende
inflation. Det er netop denne form for ustabil økonomisk politik, vi kender fra
tidligere, og som vi gennem en lang periode har kæmpet os bort fra. Det var om
denne type politik, en tidligere socialdemokratisk finansminister introducerede
udtrykket "afgrundens rand. Men jeg er overbevist om, at den danske
270 befolkning efter den økonomiske genopretningsperiode med kartoffelkur, høje
realrenter og lave lønstigninger har lært, at der bør være en forsvarlig
sammenhæng mellem forbrug og indkomster. Vi har alle set og lært, hvad
konsekvenserne af overdrevent lånefinansieret forbrug kan være. Derfor vil det
heller ikke lykkes at få befolkningen til at sætte den surt oparbejdede styrke i
275 privatøkonomien over styr. Det var helt patetisk at opleve statsministeren, da
han på Socialdemokratiets kongres bad befolkningen om at gå ud og købe en ny
sofa eller nye hårde hvidevarer. Men socialdemokraterne har overset, at over de
sidste 10 år er danskernes holdning til det at forbruge og til det at spare op
blevet fuldstændig ændret. I 60'erne og 70'erne blev vi vænnet til, at det bedst
280 kunne betale sig at låne og bruge nu, frem for selv at spare op og forbruge, når
man havde råd. For sådan var det jo, med den skæve økonomiske politik,
skiftende socialdemokratiske regeringer havde ført. Men hånd i hånd med
genopretningen af dansk økonomi blev denne opfattelse vendt om. Danskerne
begyndte igen at spare op. Først og fremmest fordi det i den nye sunde
285 samfundsøkonomi kunne betale sig. Ønsket om øget opsparing blev bl.a. støttet
af fordelagtige opsparingsordninger til uddannelses- og boligformål. Det var
ordninger, som vi i Venstre var begejstrede tilhængere af. For her lærte vi specielt
unge mennesker den holdning, at det skal kunne betale sig at spare op, så man
bedre bliver i stand til at klare sig på egen hånd. Så man ikke enten bliver nødt til
290 at låne i banken eller hente hjælp i de offentlige kasser. Derfor er det så
forargeligt, at Rødkløverregeringens kamp for en forceret forbrugsudvikling -
en kamp mod opsparing - også skulle ramme de unges opsparing. Venstre
ønsker at genskabe og sikre opsparingens rolle i det danske samfund. Det skal
kunne betale sig at spare op.

295
Sommerens såkaldte skattereform" stemte Venstre imod. Vi gjorde det, selvom
der var mange ting, vi mente var rigtige. Men der var tiere ting, vi mente var
direkte skadelige. Først og fremmest behandlingen af erhvervslivet, og
indførelsen af en bruttoskat. Vi kan naturligvis kun være tilfredse med, at nogle
300 personskatter og dermed marginalsatten bliver sænket. Det har vi selv foreslået
ved utallige lejligheder. Men problemet er, at man jo ikke fortalte hele

sandheden i forbindelse med omlægningerne i skattesystemet. Det er jo ikke sagt klart, at skattelettelsen er meget midlertidig. Den er faktisk koncentreret på
305 1994. Det er som bekendt et valgår, og regeringen har da heller ikke lagt skjul på, at den forventer et skulderklap fra vælgerne, når de ser de lave trækprocenter. Men hvad man har været mere tilbageholdende med at fortælle er, at når hele planen er gennemført, er der faktisk tale om at de totale skatter og afgifter sættes i vejret. Så er man hare på den anden side af valget. Hvad der er vælgerbestikkelse
310 og hvad der er skattepolitik i den konstruktion kan man jo så selv vurdere. Venstre vil udarbejde et program for, hvordan vi kan få rettet op på de skævheder, der ligger i skattereformen. Det bliver ikke let. Og afgørende for programmet er, hvornår vi kan tage fat. Vi kan f.eks. ikke love at afskaffe bruttoskatten med ét hug. Det må nødvendigvis ske over en periode, helst den
315 fire-årige regeringsperiode, vi regner med at indlede efter næste valg. Vi kan heller ikke love skattelettelser, som der ikke er belæg for i udgiftspolitikken. Men vi kan love, at vi vil give første prioritet til at få ændret de skadelige erhvervsskatteregler, som findes i den såkaldte "skattereform". Den havde et helt kapitel med punkter, som indehar en forværring af erhvervslivets forhold.
320 Lad mig blot nævne: Virksomhedernes betaling af arbejdsmarkedsbidrag, skærpet beskatning af goodwill, skærpet beskatning af aktieafkast, beskatning af ejendomsavancer, afskaffelse af udlandslempelse, afskaffelse af investeringsfondshenlæggelser samt forringede afskrivningsmuligheder – for blot at nævne nogle eksempler!

325
Hvor kan det nu være, at en regering, som siger at dens første-prioritet er kampen mod arbejdsløsheden, gør det vanskeligere for erhvervslivet at skabe flere arbejdspladser? Der må være en skjult hensigt. Og det er der også. Det bliver stort set umuligt at lave nye private virksomheder i Danmark i fremtiden,
330 når disse nye regler er slået igennem. Hvem vil vise risikovillighed, når der ikke er mulighed for belønning, hvis det går godt? Derfor er der et gammelt spøgelse, som er begyndt at pusle i krogene – ØD-spøgelset. Det er jo ingen tilfældighed, at vi har hørt socialdemokrater tale om, at nu må vi have nogle offentlige fonde til at skaffe risikovillig kapital. For det passer godt sammen med, at man gennem
335 skattelovgivningen prøver at holde private investorer væk. Sådan kan man gennemføre fondssocialismen, lige så stille. Derfor vil Venstre ændre disse nye skatteregler, så hurtigt vi får mulighed for det. Vi mener ikke, der er behov for statslige finansieringsinstitutter, som dem man pusler med i de socialdemokratiske kroge. Finansieringen af virksomheder skal banker,
340 realkredit og aktionærer tage sig af. Og det kan ikke gentages ofte nok: Det er

ikke mangel på kapital, der er problemet i virksomhederne. Det er mangel på gode projekter, som kan gennemføres til fornuftige omkostninger. Erhvervene har vist, at de kan skabe arbejdspladser. Selvom vi regner de sidste svære år med, var der i 1992 over 90.000 flere jobs i de private virksomheder end ved regeringsskiftet 10 år før. Denne udvikling skyldes selvfølgelig først og fremmest, at de borgerligt-liberale regeringer bevidst arbejdede for vækst i erhvervslivet. Erhvervene har ikke alene vist, at de kan skabe arbejdspladser. De har også på andre områder leveret varen. Tænk blot på, at det tidligere nærmest kroniske betalingsbalanceproblem er løst. Vi betaler i disse år meget betydelige afdrag på udlandsgælden. For os i Venstre er det meget værdifuldt, at det danske samfund ikke længere lever over evne og skubber en voksende gældsbyrde over på de kommende generationer. Når det er lykkedes skal vi først og fremmest takke erhvervene. For det er virksomhederne, der har skabt øget produktion, beskæftigelse og eksport. Det er ikke politikerne på Christiansborg

På Christiansborg kan vi hjælpe til at skabe et fordelagtigt erhvervsklima. Men vi kan ikke starte en eneste virksomhed, ikke producere en eneste eksportvare. I Venstre ved vi, at reel økonomisk fremgang forudsætter, at væksten først og fremmest foregår i den private sektor. Derfor bekymrer det os, at Rødkløverregeringen planlægger at forøge den offentlige beskæftigelsen med

27.000 personer i de to år, den regner med at være ved magten. I den samme periode forsvinder 26.000 jobs i den private sektor. Det er jo den gammelkendte opskrift på vejen mod afgrunden: En kraftig udvidelse af den offentlige sektor fører til øget underskud i statsfinanserne og højere skattetryk. Imens falder aktiviteten og beskæftigelsen i den private sektor.

Men denne skævvridning af samfundsøkonomien vil vise sig at være den største forhindring for effektivt at gøre noget ved arbejdsløsheden. Ledigheden kan kun bringes ned varigt, hvis der skabes flere jobs i den private sektor ved hjælp af en stærk konkurrenceevne. Vi kan heller ikke løse ledighedsproblemerne ved at sende en større og større del af arbejdsstyrken på arbejdstilbud eller på orlov, sådan som regeringen forsøger det med sin såkaldte "arbejdsmarkedsreform". Ledigheden kan højst skjules. Og samtidig bliver det vanskeligere at bevare vores velfærdssamfund. For der findes ikke noget politisk parti eller noget "socialt flertal i folketinget, som kan garantere, at velfærdssamfundet kan opretholdes, uanset hvad der ellers sker i verden. Det er tomme løfter - og det er farlige løfter. De appellerer til det efterhånden store flertal af befolkningen, som er blevet

afhængige af de offentlige kasser. Men deres interesser varetages ikke af et
"socialt flertal" i Folketinget, som udsteder løfter, der ikke kan holdes. For det er
de svageste, som rammes hårdest, når økonomien ikke længere hænger sammen.
Et effektivt socialt sikringssystem og en høj levestandard er kun mulig, hvis vi
385 fremmer aktiviteten og dynamikken i erhvervsvirksomhederne.

Derfor skal vi koncentrere vores opmærksomhed om mulighederne for at skabe
rigtige arbejdspladser, bag hvilke der ligger en ægte efterspørgsel på
hjemmemarkedet eller eksportmarkederne. Men det kræver, at vi tænker
390 anderledes end Rødkløverregeringens traditionelle betontankegang, eller ikke
kender andre muligheder for øget beskæftigelse end udvidelser af den offentlige
sektor. Først og fremmest kan nye arbejdspladser skabes gennem en generel
økonomisk politik, som giver erhvervslivet stabile og rimelige arbejdsvilkår. Men
der er også andre konkrete forslag, som burde overvejes. Et friskt eksempel er
395 muligheden for at stimulere efterspørgselen efter privat service i
husholdningerne. Og her er det da glædeligt, at denne mulighed også har sneget
sig ind i socialdemokratisk tankegang. Men øget servicearbejde i
husholdningerne skal ikke betinges af offentlige tilskud eller offentlig
regulering. øget beskæftigelse med servicearbejde eller tjenesteydelser i private
400 hjem - og lad os tilføje vedligeholdelsesarbejde på ejerboliger - burde først og
fremmest skabes ved hjælp af skattemæssige fradragsmuligheder. Her er der for
alvor brug for nytænkning, hvis vi ønsker at omdanne det arbejde, som enten
ikke udføres, eller som udføres "sort", til varige arbejdspladser. Det er op til
arbejdsmarkedets parter at gøre noget ved de høje mindstelønninger for den
405 slags arbejde, man gerne kalder "mindre kvalificeret". Men det er op til
politikkerne at sørge for, at skatte- og afgiftssystemet ikke gør problemerne
værre. Vi ved alle, at når der skal betales skat og moms af en serviceydelse i
hjemmet, så kan den ikke betales, og så bliver arbejdet ikke gjort. Der
muligheder for at ændre på disse forhold, og vi må overveje, om det ikke vil være
410 en samfundsmæssig god forretning af lette den slags arbejde for de skatte- og
afgiftsbyrder, som jo alligevel ikke giver noget provenu, hvis arbejdet ikke
udføres, eller hvis det udføres "sort". Det er i hvert fald ingen god forretning for
samfundet, hvis man ved at forhindre et job, dels mister en indtægt, og dels får
en udgift, nemlig til understøttelse. Og jeg vil vove den påstand, at vi i Danmark
415 er havnet i netop denne onde cirkel, når det gælder servicesektoren, især service i
hjemmene, herunder reparation og vedligeholdelse af boliger. En ond cirkel,
hvor der skal betales stadigt højere skatter, samtidig med at man får stadigt
mindre service – og

hvor en masse mennesker går ledige, samtidig med at arbejde ligger ugjort. Men
 så må der også gøres op med den helt afgørende barriere for en væsentlig
 reduktion af arbejdsløsheden, som ligger i stivheden på det danske
 arbejdsmarked. Vi har skabt et arbejdsmarked, der er designet til den
 425 højproduktive arbejdskraft. Der er simpelthen ikke levnet plads til de lidt
 svagere borgere i arbejdslivet. Og svagere i denne sammenhæng behøver såmænd
 blot betyde, at man er ung, at man er ældre, at man er lettere handicappet eller,
 at man ikke i besiddelse af en efterspurgt uddannelse. Hvis man af den ene eller
 anden grund ikke kan tilbyde en arbejdsindsats, der lever op til kravene om
 430 mindstelønninger, så bliver man nærmest bortdømt fra arbejdsmarkedet. Man
 må så betrygge sin tilværelse gennem modtagelse af dagpenge, førtidspension
 eller bistandshjælp. Det er på høje tid, at der tages fat på en helt grundlæggende
 arbejdsmarkedsreform. Og vi må stille det krav til arbejdsmarkedets parter, at de
 bidrager til at der bliver plads til flere på arbejdsmarkedet i fremtidens
 435 overenskomstaftaler. Venstre ønsker et arbejdsmarked og nogle sociale
 sikringsordninger der garanterer, at det altid skal kunne betale kan betale sig at
 arbejde. Om lidt over en uge starter det nye Folketingsår, og vi skal tage fat på
 behandlingen af Rødkløverregeringens forslag til finanslov for 1994. Selvom
 regeringen i sine beregninger forudsætter en positiv økonomisk udvikling, og
 440 der er indregnet et optimistisk håb om lavere arbejdsløshed, så kan den ikke stille
 et lavere statsunderskud i udsigt i 1994 sammenlignet med underskuddet i år.
 Når det går så galt med statsfinanserne skyldes det, som vi har udtrykt det klart i
 Venstre: at pengene under Rødkløverregeringen fosser ud af statskassen. For det
 første er der, bl.a. som led i "Ny kurs" planlagt helt nye milliard-udgifter. For
 445 det andet har Rødkløver-flertalsregeringen helt opgivet de

forsøg på at kontrollere og begrænse stigningen i de offentlige udgifter, som blev
 gjort af de borgerligt—liberale mindretalsregeringer. I vores finanslove
 opstillede vi altid måltal for de offentlige finanser. Der måtte ikke ske nogen
 450 egentlig vækst i de ressourcer, som staten skulle lægge beslag på. Det var målet.
 Men da vi var i mindretal, kunne vi ikke altid opfylde det. Og vores politik
 havde den ubehagelige side, at vi måtte påtage os den vanskelige opgave at
 fremlægge de nødvendige upopulære forslag, som kunne sikre, at statens
 udgifter blev holdt under kontrol. Den nuværende flertalsregering har under
 455 den socialdemokratiske finansminister helt opgivet det styringsredskab, som
 måltallet var udtryk for. Måltallet er afskaffet, og nu opererer finansministeren
 med et nyt begreb, der hedder "det udgiftspolitiske udgangspunkt". Vi andre

lagde et loft, som udgifterne skulle holde sig under. Nu laver man et
460 udgangspunkt, hvorfra udgifterne kun kan stige. Når Venstre kommer til igen,
vil vi vende tilbage til en styring af de offentlige udgifter, som søger at holde
dem nede. Vi hører nu, som så ofte i fortiden, en socialdemokratisk
finansminister forsikre, at der skam blot er tale om en midlertidig forøgelse af
udgifterne. Vi har hørt det før. Vi tror heller ikke på det denne gang. Hvem har
465 nogensinde set en socialdemokratisk finansminister afskaffe en midlertidig
statslig udgift. Hvem erindrer en situation, hvor en socialdemokratisk minister
virkelig har stået fast, når det gjaldt om at forsvare skatteborgernes og
statskassens penge? Når vi så sammenkæder de socialdemokratiske løfter om
massive stigninger i de offentlige udgifter med de påståede skattelettelser, er der
470 ikke noget at sig til, at ikke blot oppositionen, men også en hastigt voksende del
af befolkningen siger fra. Man kan ikke slippe afsted med på den ene side at
bruge tiere penge og på den anden side få færre indtægter. Det går kun hvis man
låner - og det er netop det, som vi og befolkningen frygter. Rødkløverregeringen
kan meget hurtigt blive nødt til at stifte gæld i et helt uansvarligt omfang. Og så
475 vil vi hurtigt bevæge os hen mod den økonomiske afgrund, som vi lærte at kende
og frygte under den forrige socialdemokratiske finansminister.

Vi er i Venstre blevet anklaget for at skjule vores politik. Det er en helt ny
fornemmelse. Dem der anklager os for tavshed er endda de samme politikere,
480 som for kort tid siden beklagede sig over det, de kaldte Venstres ulidelige trang
til at markere sig og fremsætte stærkt holdningsprægede synspunkter. Venstres
politik er ingen hemmelighed. Heller ikke når det gælder beskæftigelse, skatter
og offentlige udgifter. Det fremgår af, hvad jeg netop har sagt. Venstre ønsker
stærkere vækst i den private sektor end i den offentlige. På den måde kan vi lette
485 skattebyrden for alle danskere: for de privat ansatte, for pensionisterne, men så
sandelig også for de offentligt ansatte! Der er grundlæggende intet nyt i denne
Venstre-strategi. Det er den politik, vi gerne ville have gennemført, mens vi var i
regering. Men det var kun i enkelte perioder, at Folketingets flertal var med os.
Når Venstre får mulighed for det, vil vi sætte det mål, at de offentlige udgifter
490 skal holdes nogenlunde konstante. Der vil altså ikke blive tale om drastiske
nedskæringer. Der skal blot være tale om, at den offentlige sektor må klare sig i
cii vis periode med uændrede ressourcer. Det er for øvrigt betingelser, som
mange danskere har måttet og har kunnet leve med. Med et uændret offentligt
udgiftsniveau vil mulighederne for vækst i den private sektor blive tilsvarende
495 større. Der vil blive mulighed for at nedsætte skatterne i takt med væksten i
samfundsøkonomien. Der vil blive mulighed for et øget privat forbrug og for

tusinder af nye arbejdspladser i erhvervsvirksomhederne. Kan det lykkes at holde fast i en sådan tilbageholdende offentlig udgiftspolitik i blot fem år, vil resultatet blive både mærkbart og positivt. Forestiller vi os en beskeden vækst i samfundsøkonomien på 2 pct. om året, vil der efter fem år blive med end 50 mia. kr. til rådighed til f.eks. at formindske statens underskud eller til at øge befolkningens købekraft. Det eneste krav, som denne politik stiller, er at vi skal økonomisere med ressourcerne i den offentlige sektor. Vi skal prøve at give borgerne en bedre service uden at bruge flere af deres penge.

Venstres økonomiske politik er langt fra hemmelig. Den vil heller ikke Føre til en blodig beskæring af den offentlige sektor. Venstres politik er faktisk så let fattelig, at alle regeringens ministre burde kunne forstå det - hvis de altså vil. For grundlæggende er der tale om en holdningsforskel mellem Socialdemokratiet og Venstre, en forskel mellem to samfundsopfattelser. Jeg tror, at dette bliver det afgørende tema, når vi forbereder os på det næste valg: Hvilken slags samfund ønsker vi? Et andet aktuelt politisk emne i dagens Danmark er vores forhold til udlændinge. Foreløbig har krigen i det tidligere Jugoslavien fået flygtningeproblemerne til at vokse eksplosivt over hele Europa. Men der er grund til at minde om, at flygtningepresset hurtigt kan mangedobles, i betragtning af de mange andre krige og kriser, der lurder rundt om Europa og Europa. Det har samtidig fort til fornyet pres i debatten om vores forhold til udlændinge, både indvandrere og flygtninge. Spørgsmålet om, hvordan man skal forholde sig til mennesker, der flygter fra forfølgelse, har fået en særlig aktualitet i år, hvor vi markerer 50-året for de danske jøders flugt. Og jeg kunne have lyst til at læse et par linier fra en efterskrift, den jødiske forfatter Shalom Asch har skrevet til rektor Aage Bertelsens klassiske bog "Oktober 43": "Ingen europæiske nation har reddet flere af sine jøder end Danmark, for praktisk talt hele den jødiske befolkning blev bragt i sikkerhed. Danmarks "jødiske Dunkirk" ville have været umuligt, hvis ikke alle grupper af samfundet havde taget del i den med ildhu og lidenskab, og hvis man ikke havde været besjælet af den ånd, der kommer til orde hos en af aktionens helte, en københavnsk taxachauffør. Da Aage Bertelsen spurgte, om han kunne regne med hans hjælp, svarede han:

Det er OK - jeg kender ikke meget til jøder, men det strider sgu' mod min religion og moral, at man jager mennesker, som om de var rotter. Anekdoteri - og udsagn der - rummer alt, hvad vi føler er det bedste i den danske folkekarakter: En tro på, at det enkelte menneske kan udrette noget, og at det enkelte menneske har et ansvar for sin næste. For sin nabo. Uden smålig skelen

til, om naboen måske er lidt mørkere i løden, går med kalot og holder fri om lørdagen. Men vi kommer ikke uden om, at den problemstilling vi står overfor i dag, er mere kompliceret, mere omfattende - mindre overskuelig. Vi har et voksende globalt problem, hvor mennesker flygter fra overbefolkning og økonomisk og økologisk nød. Hvor de tekniske muligheder for at rejse fra den ene del af Verden til den anden er næsten grænseløse. Og hvor mennesker fra hele Verden naturligt søger derhen, hvor mulighederne er - og hvor spisekamrene er fulde. Det er et problem, som vil vokse eksplosivt i de kommende år. Og hvor Europa er et naturligt mål for et voksende befolkningsoverskud i andre verdensdele. Det er oven i dette problem, vi skal tage os al' de flygtningestrømme, som forårsages af den megen ufred og uro i Europa og Verden omkring os. Det understreger, hvor vigtigt det er at holde begreberne klare i diskussionen om vores forhold til udlændinge. Hvor vigtigt det er at skelne mellem krigsramte flygtninge og indvandrere. Selvom det er en afgrænsning, som kan være utroligt vanskelig at foretage. Og det understreger også, hvor vigtigt det er at se problemerne i en international sammenhæng. Et lille og udviklet land som Danmark kan ikke have regler, der er markant mere åbne og liberale end de regler, der gælder andre steder. Hvor gerne vi end ville. Ufreden både i det tidligere Jugoslavien og andre steder har medført, at der nu opholder sig et stort antal flygtninge og asylsøgere her i landet. Der er også gennem årene indvandret et antal udlændinge til Danmark. Det giver uundgåeligt en lang række praktiske problemer, når de fremmede skal indrette sig og finde ud af at leve sammen med danskerne. Der er tale om politiske problemer, som selvfølgelig skal løses.

Danskere er ikke et racistisk folk. Vi er åbne mennesker, ikke fjendtlige overfor fremmede. Men danskerne forlanger, at politiske problemer bliver løst. Også når de vedrører udlændinge. Når der er så stor utilfredshed i befolkningen med hensyn til spørgsmål omkring udlændinge, så skyldes det den totale mangel på lederskab og initiativ, som først og fremmest Socialdemokratiet og det radikale venstre har udvist i disse spørgsmål - både, da partierne var i opposition og nu, hvor de er i regering. Særlovgivningen om palæstinenserne står som en skamstøtte over disse partiers opførsel. Man skal holde hovedet koldt - og hjertet varmt. Det har været udgangspunktet, når vi i Venstre gennem en årrække åbent har diskuteret udlændingespørgsmål som ét blandt mange andre aktuelle spørgsmål. For jeg vil gerne understrege, at i Venstre har vi haft denne debat længe - og vi siger det samme i dag, som vi har sagt hele tiden. Venstres holdninger er klare:

Vi mener, at det er afgørende vigtigt for overhovedet at tage fat på problemerne at man husker og forstår, at der er to grupper udlændinge i Danmark: flygtninge og indvandrere. Når det gælder indvandrere, mener vi ikke, at der er basis for
580 yderligere indvandring til Danmark. Men de mennesker, der for få eller mange år siden er kommet til Danmark, og som har ophold her, skal kunne tage del i livet i det danske samfund på linie med danske statsborgere: Med de samme rettigheder og de samme pligter. Til gengæld mener vi, at der skal stilles krav til indvandrere om, at de skal lære dansk og på anden måde aktivt forsøge at blive
585 selvhjulpne i det danske samfund. Det er en forudsætning for, at de kan nyde godt af det danske samfunds goder. Reglerne om familiesammenføring er strammet i forhold til tidligere. Derfor er problemet ikke nær så stort, som det var før. Men det er stadig nødvendigt at stramme reglerne. Naturligvis skal der ikke siges helt stop for familiesammenføringer, og der skal heller ikke være for
590 firkantede og snærende regler, bl.a. fordi man ikke må splitte familier, som allerede er etableret. Men vi mener ikke, at indvandrere ligefrem skal have et retskrav på familiesammenføring.

Reglerne om familiesammenføring må ikke kunne bruges til omgåelse af
595 indvandrerstopet. Der er pro-forma ægteskaber og arrangerede ægteskaber et særligt problem. Vi mener også, at tilladelser til familiesammenføring med bl.a. forældre, skal forudsætte reel evne og villighed til at forsørge. Når det gælder flygtningeproblemerne, vedstår vi os fuldt ud de internationale konventioner om bistand til flygtninge, som Danmark har tilsluttet sig. Danmark skal
600 selvfølgelig bidrage til at afhjælpe verdens flygtningeproblemer. Og som et af verdens rige og frie lande påhviler der os en særlig forpligtelse. Som udgangspunkt mener vi, at flygtninge skal hjælpes gennem midlertidige ophold i geografisk og kulturel nærhed af deres hjemlande, indtil de kan vende tilbage. Forhåbentlig kan både EF og FN komme til at spille en større rolle i disse
605 bestræbelser. Da Venstre havde regeringsansvaret, gjorde vi en stor indsats for at skabe bedre internationalt samarbejde om at samle indsatsen i de regioner, hvor flygtningeproblemet opstår. Jeg har selv gentagne gange rejst spørgsmålet i FN, første gang for præcis 7 år siden på FN's generalforsamling. Men - naturligvis kommer der også flygtninge til Danmark. Her må det være udgangspunktet, at
610 de opholder sig her midlertidigt, indtil de kan vende hjem igen. Mens de opholder sig i Danmark skal vi forsøge at skabe rammer for dem, der giver dem mulighed for at leve en indholdsrig tilværelse. De bør så vidt muligt selv have ansvaret for deres dagligdag, for undervisning af deres børn osv. Også når det

615 drejer sig om asylcentre eller flygtningelandsbyer, bør flygtningene selv kunne påtage sig ansvaret for madlavning, rengøring osv. De skal ikke gøres til passive klienter i et dansk behandlermiljø. Det er ødelæggende for dem selv. Og så er det forresten rasende kostbart. Tænk, hvor mange mennesker der kan hjælpes i deres egen region, for hvad det koster at yde bistanden i Danmark. Det er vigtigt, at
620 indkvartering af flygtninge sker i forståelse med lokalsamfundene. Derfor er der grund til at påskønne det arbejde, der mange steder gøres for at inddrage lokale foreninger og lokale politikere i bestræbelserne for, at flygtningenes ophold ikke blot sker med så få gnidninger som muligt i forhold til lokalbefolkningen, men måske ligefrem kan føre en række positive oplevelser med sig for flygtninge og
625 danskere. Vi så forleden på TV, hvordan det ved Ringkøbing var lykkedes at få en flygtningelandsby til at fungere på denne måde. Den slags eksempler skal vi ikke glemme, når vi hører om de steder, hvor der er vanskeligheder.

For naturligvis er der vanskeligheder mange steder. Nogen har svært ved at falde
630 til. Men lige så lidt som vi accepterer kriminalitet udøvet af danske borgere, lige så lidt accepterer vi kriminalitet udøvet af udlændinge. Der skal der ikke være tvivl. Selvom man er flygtning, skal landets love overholdes, når man opholder sig her. Og der skal ikke være tvivl om, at hvis asylsøgere misbruger vores gæstfrihed, f.eks. til at udøve organiseret kriminalitet, så må de forvente at blive
635 udvist. Men nu skal man i øvrigt i debatten om udlændinge hele tiden prøve at holde styr på proportionerne. Det er jo en kendsgerning, at i international sammenligning bor der forholdsvis få udlændinge i Danmark. Vi skal lade være med at puste problemerne urimeligt op. Det synes jeg ikke, mari levede op til på Socialdemokratiets kongres for tre uger siden, som ifølge referaterne stort set
640 kun handlede om problemer med udlændinge - som derfor helt kom til at overskygge, at vi har 350.000 ledige danskere. Jeg synes, man får en dårlig smag i munden, når Socialdemokratiet efter års tavshed nu pludselig viser den form for interesse for udlændingeproblemer - lige op til kommunevalget, og efter at have fået nogle dårlige men i meningsmålinger, som Socialdemokratiets formand
645 omgående tolkede som udtryk for befolkningens bekymring over udlændingeproblemer. Det tror jeg ikke, han har ret i. De tal skyldes snarere bekymring over de store problemer omkring arbejdsløsheden og samfundsøkonomien - og den svigtende tillid til det lederskab, Socialdemokratiet tilbyder. Men nu hængte man det hele op på
650 udlændingeproblemerne. Socialdemokratiets formand søgte syndebugke - udenfor sin egen kreds. Det giver Socialdemokratiet et troværdighedsproblem, for der er mange mennesker, som husker partiets indsats i de mange år, det var i

opposition, og hvor det blokerede for den opstramning af dansk
655 udlændingelovgivning, som var nødvendig efterhånden som Verden ændrede
sig. Nu vender man pludselig på en tallerken, fordi man er bange for
kommunevalgene og meningsmålingerne. Men har Socialdemokratiet virkelig
ændret holdning til problemerne? Var det bare rent drilleri, når partiet år efter
år lod sine ordførere spænde ben for en fornuftig lovgivning - og gennemtvinge
660 særlovgivning for smågrupper, der begik selvtægt? Gælder der ét retssyn i Tamil-
sagen - og et andet,

når det er en socialdemokratisk borgmester i Hvidovre, der bøjer loven? Er det
hele bare én stor klam socialdemokratisk politisk fidus? Disse spørgsmål står
665 tilbage efter Socialdemokratiets kongres. Det er ulykkeligt, at
udlændingsproblemer på denne måde gøres til et stykke indenrigspolitisk taktik
- et instrument i kampen for magten – uden hjerte og holdninger. Og det kan
føre til den farlige misforståelse i fanatiske og racistiske smågrupper, at der er
folkelig opbakning til de fremmedhadske aktioner, vi desværre også har oplevet
670 på dansk jord. Det er der ikke. I hele perioden efter Den anden Verdenskrig har
vi i Danmark sørget for, at vores børn ikke måtte være uvidende om de ufattelige
tragedier, som jøder og andre folkeslag blev udsat for krigen. Oplysning om
tragedierne måtte og skulle have den positive virkning, at de forhindrede
lignende tragedier i fremtiden. Vi har i familierne og i skolerne opdraget vores
675 børn til at forstå, at det allermest fundamentale i tilværelsen er respekten for
andre mennesker og for det enkelte menneskes frihed. At alle mennesker er
ligeværdige - uanset deres nationalitet, religion eller hud farve. Alle tendenser til
agitation mod mennesker baseret på deres nationalitet eller race har gennem
årtier været bekæmpet og fordømt af stort set alle danskere. Sådan skal det også
680 være fremover. Derfor skal der her fra Venstres landsmøde lyde en appel til alle
danskere om at bekæmpe selv den mindste tendens til racisme eller
fremmedhad, når eller hvis de møder den. For det er faktisk uhyggeligt at høre,
at der er mennesker i Danmark, der kan berette, at de møder den lille racisme.
Det kan være tilråb på gaden eller grafitti på husmurene. Og kender vi ikke
685 allesammen det ret udbredte fænomen, at samtaler krydres med små smarte
bemærkninger af racistisk tilsnit. Er det ikke, som om det mange steder - også i
det såkaldt "gode selskab" - i stigende grad er blevet acceptabelt at lufte
småracistiske holdninger, sådan "i al uskyldighed"? Her må man som god liberal
sige fra. Også selvom det skaber misstemning i et hyggeligt lag. Slå ned på det.
690 Find Jer ikke i det. For hvis det får lov til at brede sig, at den slags bemærkninger
tolereres uden at nogen siger fra - ja så kan det friste racistiske smågrupper til at

tro, at de i det skjulte

695 har opbakning for deres synspunkter og deres gerninger. Og så har enhver, der har siddet stille, mens grunden blev lagt, pådraget sig et medansvar, når der stikkes ild til et flygtningecenter. Venstre er et frisindet parti. Vi er ikke bange for påvirkninger udefra. Vi ønsker også at Danmark skal løfte sin del af opgaven med hjælpe de mange flygtninge. Derfor skal vi også være med til at sige fra, når
700 debatten kører af sporet. Det praktiske arbejde i udlændingepolitikken foregår først og fremmest i kommunerne. Og vi kan glæde os over, at rigtig mange Venstrekommuner har fået godt fat om løsningen af de problemer, der nogen steder er meget store. Faktisk er der flere Venstre-kommuner, der kunne tjene som gode eksempler på hvordan man i praksis løser problemerne omkring både
705 flygtninge og indvandrere. Nu er det i virkeligheden sådan, at de sociale og økonomiske problemer i forbindelse med udlændinge mange gange er selvforskyldte for de kommuner, hvor problemerne findes. Det er jo helt tydeligt, at de steder, hvor vi oftest hører om problemer er i socialdemokratiske omegnskommuner, hvor en fuldstændig forfejlet boligpolitik nu hævner sig. I
710 mange r opførtes der i omegnen af de største byer alt for mange og for alt for dyre almennyttige boliger. Det var kun socialt belastede danskere og udlændinge, der kunne flytte ind i dem - fordi de kunne modtage offentlig boligstøtte. Og nu må vi så høre de socialdemokratiske kommuner beklage sig over deres selvskabte problemer. I nogle tilfælde er det i øvrigt et spørgsmål, om de problemer, vi hører om, overhovedet skyldes udlændinge. Måske skyldes de i
715 stedet slet og ret dårlig kommunal ledelse. For eksempel tyder meget på, at Hvidovre kommune - der jo har påkaldt sig en del interesse i denne sammenhæng - har misbrugt sine udlændingeproblemer til at dække over en fuldstændig mangelfuld politisk og administrativ økonomisk styring. Skal vi
720 ikke tilbyde alle de socialdemokratiske kommuner, der ikke selv kan løse deres problemer, at de kan få en Venstreborgmester? De kan få to måneder til at overveje tilbuddet!

Under alle omstændigheder: Kommunevalget er et særdeles vigtigt valg for
725 Venstre Venstre er det parti, der ønsker, at beslutningerne skal træffes så tæt på borgerne som muligt. Derfor lægger vi også stor vægt på at opnå et godt kommunevalg, så vi kan få indflydelse på de beslutninger, som vi i Folketinget kæmper for at få lagt ud til kommunerne. Når man undersøger, hvordan det står til i landets kommuner, er det tydeligt, at, Venstrefolk gør et godt stykke
730 arbejde i kommunerne. De undersøgelser af kommunale nøgletal, som vores

kommunalpolitiske udvalg netop har offentliggjort, viser - som en god varedeklaration - at der er al mulig grund til at stemme på Venstres kandidater. Den tydelige tale fra kommunernes regnskaber er, at Venstres folk passer godt på borgernes penge og, at det er godt at bo i Venstrekommunerne. Med en aktiv indsats rundt om i kommunerne er jeg sikker på, at snesevis af nye Venstrefolk kan indtage et meget stort antal nyvundne pladser i kommunalbestyrelser og byråd efter kommunalvalget. Ved kommunalvalget skal vi nyde godt af den almindelige fremgang, som Venstre oplever i disse tider, men samtidig skal vores styrke i lokalsamfundene også sætte ekstra styrke på den landspolitiske fremgang. Vi skal kæmpe for, at Venstre øger og konsoliderer sin styrke der, hvor vi traditionelt står stærkt. Men vi har især store forventninger om massiv fremgang i de områder, hvor det tidligere har været lidt vanskeligt for os at slå igennem. Lad os arbejde for, at Venstre vinder et stort antal nye borgmesterposter. Venstre skal igen være partiet gned de fleste borgmesterposter. Jeg vil gerne slutte af med at trække den politiske situation op:

Vi har i dag en regering, der fremfor alt lider af et selvforskyldt troværdighedsproblem. Det har den gjort fra starten. Og det er den, som månederne er gået, kommet til i stadigt stigende grad.

Den kom til om ikke i dølgsmål så i hvert fald uden at vælgerne var blevet spurgt. Og forklaringen var ligetil: Hvis vælgerne var blevet spurgt, så ville Danmarks borgerligt-liberale flertal have svaret nej tak. Og nej'et er vokset i styrke lige siden. Regeringens første punkt på dagsordenen var moral. De over 10 års borgerligt liberale regeringer havde - ifølge den daværende oppositionsleder, nu statsminister — haft uorden i moralen, men med hans og Socialdemokratiets magtovertagelse ville vi komme til at opleve nye moralske tider. Sådan lød det. Det er ligesom den tale er forstummet. Og ikke underligt. Jeg behøver ikke opregne listen over 'sager', der ramte Socialdemokratiet som en boomerang - den liste er kendt af alle i denne sal og i dette land. Og deri er ikke pyntelig. Efter det mislykkede forsøg på at tage patent på den gode moral var næste punkt på dagsordenen at bringe arbejdsløsheden ned. Her blev befolkningen belært ørn, at nye koste helt bestemt ville feje meget bedre end de fæle gamle, der jo slet ikke havde interesseret sig for den sag... Nu bliver det ikke i år, arbejdsløsheden går ned. Som vi ved. Men næste år da? På papiret ser det sådan ud. For papir er tålmodigt, som bekendt. Men andet og mere end tahnagi bliver der ikke tale om. Med arbejdsmarkedsreformen fjerner man simpelthen

38.000 på ledighedsstatistikken, fordi de bliver sendt på orlov eller efteruddannelse eller hvor man nu ellers kan placere dem, så de ikke regnes med i arbejdsløshedsstatistikken. Men danskerne er ikke sådan at føre bag lyset. Vi ved jo godt, at man ikke kommer arbejdsløsheden til livs ved at sende folk på orlov. Med moralen og arbejdsløsheden bag sig var det tid til skattereformen. Nu skal der være skattelettelse til alle. Og når de taknemmelige skatteydere får deres nye skattekort, skal vi bare se, hvordan regeringens opinionstal vil skyde i vejret. Siger i hvert fald statsministeren. Men danskerne ved jo godt, at der ikke bliver nogen skattelettelse.

Hvad vi sparer på den ene konto, skal vi betale mere på den anden — i form af bruttoskat, og nye afgifter på vand, og udgift til vandmåler, og højere licens, og højere benzinpriser, og nye skatter på personalegoder - og hvad regeringens mange, mange medlemmer nu ellers kan finde på ved Fælles anstrengelser. Det er jo heller ikke undgået danskernes opmærksomhed, at statens under skud er stærkt stigende — selvom vi endnu ikke har fået den fulde sandhed. Og det er jo ikke ligefrem opskriften på skattelettelse. Regeringen undervurderer befolkningens forståelse for økonomiske sammenhænge. Det er, som om den har glemt, at det er en dansker, der har formuleret en af de vigtigste økonomiske læresætninger - nemlig Storm P.: Intet kommer af intet — undtagen lommeuld. Familien Danmark ved udmærket godt, at der er kun én vej til lavere skatter. Det er en nedskæring af de offentlige udgifter. Man sparer nu engang ikke op ved at stifte gæld. det gælder for den enkelte, og det gælder for staten. Og danskerne har lært lektien. Vi tager ikke penge ud af banken eller optager lån for at købe en ny sofa, bare Fordi statsministeren siger at vi skal. Vi ved, at gæld skal betales tilbage — og vi ved, at gæld skaber utryghed og ufrihed. Vi klarer os med den gamle XX. Man kunne ønske sig, at regeringen ville gøre det samme. Men regeringen har andre strenge på buen, når vælgerne skal lokkes til, i den tbrgangiie uge hørte vi, at nu gælder det retssikkerheden. Og det siger det parti - eller måske snarere de partier der år ud og år ind med det såkaldte 'retspolitiske flertal' har sørget for, at befolkningens krav om, at der blev taget mere hensyn til ofre end til forbrydere, aldrig er blevet opfyldt. Men nu er signalerne ændret. Siger de. Og det vil de så have vælgerne til at tro. Men sporene skræmmer, og troværdigheden er ikke sådan at få på plads. Og retssikkerheden har det stadig ikke for godt. Og på det sidste har så Socialdemokratiet taget hul på den flygtninge- og udlændingedebat, som partiet har stillet sig hindrende i vejen for den sidste

810 halve snes år. Det er en mærkelig forestilling, inspireret ikke af behovet for at få
en debat om dansk udlændingepolitik, men af bekymring over vælgerflugt og af
ulovlige handlinger i en socialdemokratisk ledet kommuner. Også på det punkt
har Socialdemokratiet et alvorligt troværdighedsproblem. Vi har ikke brug for
815 'flygtningevalg' - hverken kommunalt eller landspolitisk. Men risikoen for at vi
får det er stor. Og ansvaret for det er statsministerens. Venstre har gjort klart,
hvad vi vil på dette område. Der er ting som skal ændres. Det bør ikke ske i en
valgkampes ophedede atmosfære. Men gøres skal det. Og det har ventet længe. Vi
ved, at vi skal have kommunevalg til november. Jeg tror, valgene vil få et
820 resultat, som tvinger regeringen til at udskrive folketingsvalg før den har tænkt
sig at gøre det - længe før. Venstre vil byde det velkommen. I et demokrati er det
ingen skade til at spørge vælgerne om, hvilken regering de vil have - og de er ikke
blevet.

Vi ved, vi skal samarbejde med andre partier efter et valg. Vore muligheder for at
825 få Venstres ideer igennem er større, desto stærkere vi står. Derfor appellerer vi til
vælgerne om at give os den fornødne styrke til at gennemføre den borgerligt-
liberale politik, som Danmark har brug for – nu mere end nogen sinde.

Kilde

830 Fra prof. Robert Klemmensens private samling

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

835 Den kolde Krig 1946-1989, EU, Politisk tale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/uffe-ellemann-jensens-tale-ved-venstres-landsmoede-1993>

840

845